

Nederlands online

Vorige maand verscheen de krant Taalpeil, met als thema 'Nederlands en de media'. Gemeten naar het aantal sprekers is het Nederlands ongeveer de 30ste taal ter wereld. Maar online is het Nederlands onbetwist een wereldtaal: 12de taal van alle webpagina's, 7de taal op Twitter en zelfs 4de taal op Wikipedia.

1. Welke drie talen hebben meer Wikipedia-pagina's dan het Nederlands?

- Engels, Chinees en Italiaans.
- Engels, Russisch en Spaans.
- Engels, Duits en Frans.
- Engels, Pools en Duits.

Sandy

Eind oktober raasde orkaan Sandy over de Atlantische Oceaan. Hij richtte een spoor van vernielingen aan in het Caribisch gebied, Florida, New York en het oosten van Canada. Meer dan honderd mensen overleefden de tropische storm niet; de schade loopt in

de tientallen miljarden dollars.

2. Waarom heet de orkaan Sandy?

- De letter s was aan de beurt.
- Hij ging het eerst aan land bij Sandy (New Jersey).
- Orkanen krijgen altijd een meisjesnaam.
- Zo heet degene die de storm het eerst waarnam.

Boeventaal

De Amsterdamse crimineel Willem Holleeder was de afgelopen weken veelvuldig in het nieuws, onder andere vanwege zijn interview in College Tour en een vechtpartij op een terras. Criminelen in Amsterdam en andere Hollandse steden ontwikkelden in de 17de eeuw hun eigen geheimtaal, het Bargoens. Sommige

Bargoense woorden behoren inmiddels tot het Standaardnederlands, zoals 'gabber', 'penoze', 'huffer' en 'smeris'.

3. Uit welke taal komen veel Bargoense woorden?

- Jiddisch.
- Arabisch.
- Spaans.
- Engels.

Grumpf!

'Grumpf', 'Grunt' en 'Burp'. Zo klinken de oermensen die in het stripalbum 'Donald Duck als kangoeroe' aan het woord komen. In de pas verschenen Taalcanon beantwoorden taalwetenschappers vijftig vragen over taal. Ze leggen onder andere uit dat onze verre voorouders inderdaad als apen klonken.

4. Hoe weten de onderzoekers dat zo zeker?

- Dat blijkt uit onderzoek naar de spraakontwikkeling van kinderen.
- Dat blijkt uit rotstekeningen die ze hebben gevonden.
- Het spraakkanaal van gevonden fossielen ziet er hetzelfde uit als dat van een aap.
- Ze weten dat niet zeker, omdat er geen opnames van zijn.

Petjoh

In Nederland zijn nog een paar sprekers van het Petjoh, een creooltaal die door mensen uit het vroegere Nederlands-Indië naar Nederland is meegenomen. Een groot deel van de woordenschat van het Petjoh is van Nederlandse afkomst: 'seg' betekent 'zeggen' en 'jelui' betekent 'jullie'.

5. Wat is een creooltaal?

- Een geheimtaal uit de tijd van de slavernij.
- Een kunsttaal, opgelegd door de kolonisten.
- Een mengtaal die is ontstaan doordat verschillende talen samenkwamen.
- Een taal zonder moedertaalsprekers.

Lance

Eind oktober legde de Internationale Wielerveding Lance Armstrong een levenslange schorsing op naar aanleiding van bevindingen van de Amerikaanse anti-dopingorganisatie. Armstrong bleek jarenlang doping gebruikt te hebben. Zijn zeven titels in de Tour de France zijn hem daarom afgenomen. De wielerveding kent zijn eigen jargon.

6. Wat betekent 'koffiemolentje draaien'?

- In een heel kleine versnelling rijden.
- Rijden op stimulerende middelen.
- Rustig achter de kopgroep blijven hangen.
- Zo veel mogelijk opeenvolgende ritten winnen.

Andere taal

De Nijmeegse onderzoekster Karen Keune promoveerde vorige maand op haar onderzoek naar spreekstijl en woordkeus. Zij analyseerde een grote spraakdatabase en constateerde dat mannen een zakelijker spreekstijl

hebben met veel zelfstandige naamwoorden. Vrouwen hebben juist een betrokken spreekstijl met meer werkwoorden. Ze vond ook een verschil tussen jongeren en volwassenen.

7. Welk soort woorden gebruiken jongeren opvallend veel?

- Bijvoeglijke naamwoorden.
- Lidwoorden.
- Persoonlijke voornaamwoorden.
- Voorzetsels.

NS Publieksprijs

Vorige maand werd de NS Publieksprijs uitgereikt. Anders dan bij veel andere literatuurprijzen bepaalt hierbij niet een jury wie er wint, maar de lezers. Ruim zeventigduizend mensen brachten hun stem uit.

8. Wie won de prijs dit jaar?

- A.F.Th. van der Heijden met Tonio.
- Esther Verhoef met Tegenlicht.
- Paulien Cornelisse met En dan nog iets.
- Suzanne Vermeer met Noorderlicht.

Partners

De Praktijk
natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

studereninleiden.nl

